

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 3To/26/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5816010140
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 04. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Sučík
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2017:5816010140.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Sučíka a sudcov JUDr. Adriany Gallovej a Mgr. Miroslava Mazúcha na neverejnom zasadnutí konanom 5. apríla 2017 prejednal odvolanie prokurátora podané proti rozsudku Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 4T/45/2016 z 3.11.2016 a takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. d) Tr. por. z r u š u j e rozsudok Okresného súdu Námestovo, sp. zn. 4T/45/2016 z 3.11.2016.

Podľa § 322 ods. 1 Tr. por. v r a c i a okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresného súdu bol obžalovaný D. R. podľa § 285 písm. b) Tr. por. oslobodený spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Námestovo z 2.6.2016, sp.zn. Pv 526/15/5507, zo skutku právne kvalifikovaného ako prečin usmrtienia podľa § 149 ods. 1 Tr. zák., na tom skutkovom základe, ako je uvedený vo výrokovej časti napadnutého rozsudku, pretože skutok nie je trestným činom.

Podľa § 288 ods. 3 Tr. por. súd odkázal poškodenú Ing. G. E. s nárokom na náhradu škody na civilné sporové konanie.

Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie prokurátor. V písomných dôvodoch odvolania uviedol, že po vyhodnotení dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní má za to, že skutok sa stal a je trestným činom tak, ako bol kvalifikovaný v podanej obžalobe. Na základe vykonaných dôkazov bolo preukázané, že obžalovaný s nákladným motorovým vozidlom zastavil a stál v bezprostrednej blízkosti autobusovej zástavky, teda na mieste, kde je to priamo zakázané ust. § 25 ods. 1 písm. f) zák. č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke. Podľa tohto zákonného ustanovenia vodič nesmie zastaviť a stáť na zastávke vozidla pravidelnej verejnej dopravy osôb a v príslušnom nástupišti v úseku, ktorý sa začína dopravnou značkou pred zastávkou a končí 5 metrov za označnikom zastávky. Tam, kde taká dopravná značka nie je vo vzdialenosti kratšej ako 30 metrov pred označnikom zastávky a 5 metrov za ním. V čase, keď na uvedenom mieste zastavil v bezprostrednej blízkosti autobusovej zastávky stála chodkyňa, o ktorej prítomnosti obžalovaný jednoznačne vedel. V prípade ďalšieho pohybu vozidla mal tejto situácii prispôbiť svoje správanie. Súd svoje rozhodnutie oprel o jednoduché konštatovanie, že obžalovaný ako vodič chodkyňu nevidel. Nevysporiadal sa však s výpoveďou C. N., ktorý ako jediný priamy svedok registroval pohyb chodkyne i vozidla v čase krátko pred nehodou. Vypovedal, že chodkyňa kráčala vo vzdialenosti 1 až 1,5 metra od nákladného auta, s ktorým obžalovaný trošku cúvol z dôvodu, aby videl, či zhora nejde auto. Znalec z odboru cestnej dopravy objasnil, že ak chodkyňa išla vo vzdialenosti 1 až 1,5 metra od vozidla mohol ju vodič v spätnom zrkadle vidieť. Chodkyňu by nevidel, keby sa nachádzala v priestore viac ako 2 metre. Vzhľadom na uvedené súd nekriticky prijal verziu obžalovaného

a pracoval len s alternatívou, že chodkyňa sa pohybovala v priestore, v ktorom ju obžalovaný nevidel. S priamym svedectvom sa nevysporiadal. Táto priama svedecká výpoveď opisovala, že svedkyňa sa mala pohybovať v priestore, v ktorom ju obžalovaný mal možnosť vidieť. V prípade, že by sa súd po vyhodnotení dôkazov priklonil aj k alternatíve, že chodkyňa sa pohybovala v priestore, na ktoré vodič vzhľadom na charakter a rozmery vozidla nevidel nemožno jednoducho vyvodiť záver, že žalovaný skutok nie je trestným činom. Poukázal predovšetkým na skutočnosť, že obžalovaný jednoznačne vedel, že v bezprostrednej blízkosti jeho vozidla sa nachádzala staršia osoba, ktorá stála na zastávke. Vzhľadom na charakter a rozmery vozidla sa obžalovaný mal primeraným spôsobom presvedčiť a to minimálne aj podvihnutím a predklonením dopredu, či môže bezpečne viesť vozidlo tak, aby neohrozil iných účastníkov cestnej premávky. Podľa § 22 ods. 3 zák. č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke v prípade, že to vyžadujú okolnosti, najmä nedostatočný rozhľad, vodič je povinný zaistiť bezpečné otáčanie alebo cúvanie pomocou spôsobilej a náležite poučenej osoby. Za použitia určitej analógie možno vyvodiť záver, že rovnako aj vodič vozidla, ktoré vzhľadom na jeho charakter a rozmery mu neumožňuje dostatočný rozhľad pred vozidlo a ktoré nie je vybavené príslušným zrkadlom, musí vykonať potrebné opatrenia, aby tento nedostatok odstránil minimálne nadvihnutím a predklonením sa dopredu, aby si overil situáciu pred vozidlom. Obžalovaný svojím nedbanlivostným konaním naplnil všetky zákonné znaky stíhaného prečinu. Namiesto bolo rozhodnúť o vine obžalovaného za súčasného uloženia spravodlivého trestu. Prokurátor na základe vyššie uvedených skutočností navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na nové konanie a rozhodnutie.

Krajský súd na podklade podaného odvolania preskúmal v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, pričom prihliadol aj na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, ak by odôvodňovali podanie dovolania a zistil, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote, oprávnenou osobou a je dôvodné.

Preskúmaním spisu krajský súd zistil, že prvostupňový súd založil svoje oslobodzujúce rozhodnutie v podstate na úvahách, že nie je možné vyžadovať od obžalovaného, aby pred rozjazdom s vozidlom skontroloval jeho okolie tak, aby sa súčasne nadvihol a predklonil zo sedadla vodiča spôsobom sťažujúcim jeho riadenie. Nemožno mu klásť povinnosť predvídať, že chodkyňa, ktorú predtým registroval pri označníku verejnej dopravy, sa v priebehu pár sekúnd ocitne pri jeho vozidle. Vyšetrovacím pokusom bolo okrem toho zistené, že okolo vozidla sa nachádzala oblasť, v ktorej vodič nevidel prekážky vysoké do 1,53 metra, čo bola výška chodkyne.

Krajský súd sa s úvahami a závermi okresného súdu v celom rozsahu nestotožňuje. V prvom rade je potrebné uviesť, že vzhľadom najmä na charakter, povahu i závažnosť prejednávanej veci sa javí ako vhodné a účelné na hlavnom pojednávaní vypočúť i obžalovaného.

Okresný súd sa pri hodnotení vykonaných dôkazov nedostatočne vysporiadal s tým, že obžalovaný bol postavený pred súd pre nedbanlivostný trestný čin. Nedbanlivosť je druhou, ľahšou formou zavinenia, než úmysel. Môže mať podobu vedomej nedbanlivosti alebo nevedomej nedbanlivosti. Pre oba druhy nedbanlivosti je spoločné, že chýba zložka vôle, t.j. že páchatel nechce spôsobiť následok ani nie je uzrozumený s tým, že ho spôsobí. Uplatňuje sa len zložka vedomostná (intelektuálna a rozumová). Vedomá nedbanlivosť je vybudovaná na vedomí možnosti vzniku následku pri spoliehaní sa bez primeraných dôvodov, že k následku nedôjde. To znamená, že páchatel vie o možnosti vzniku následku, avšak bez primeraných dôvodov možnosť porušenia alebo ohrozenia chráneného záujmu vylučuje. Nevedomá nedbanlivosť je vybudovaná na povinnosti a súčasnej možnosti predvídať, že spôsobenie poruchy alebo ohrozenie záujmu chráneného týmto zákonom môže nastať. Zložka vedomostná je tu vyjadrená len ako povinnosť a možnosť vedieť, nie ako skutočná vedomosť rozhodujúcich skutočností. Zavinenie z nedbanlivosti je vybudované na zložke vedomostnej (intelektuálnej), t.j. na psychickom vzťahu páchatel'a k podstatným skutočnostiam, ktoré zakladajú trestný čin a zároveň na zachovaní potrebnej miery opatrnosti.

Táto miera opatrnosti je určovaná spojením objektívneho a subjektívneho hľadiska pri predvídaní spôsobenia následku. Objektívne hľadisko opatrnosti vyžaduje spravidla od každého rovnakú mieru opatrnosti, ktorá je v spoločnosti ustanovená alebo uznávaná. Vyššia miera opatrnosti sa vyžaduje výnimočne u niektorých skupín osôb podľa povahy povolania alebo zamestnania. Rozsah potrebnej opatrnosti vyplýva spravidla z osobitných právnych predpisov (napr. predpisy o pravidlách cestnej premávky). Subjektívne hľadisko je miera opatrnosti, ktorú považuje za potrebnú a je schopný vynaložiť

práve ten, o ktorého zodpovednosť ide. Ide o individuálne hľadisko, ktoré je u každého človeka iné, lebo je dané znalosťami, skúsenosťami, jeho duševnými a telesnými schopnosťami a možnosťami. Trestná zodpovednosť pri vedomej aj nevedomej nedbanlivosti je vymedzená spojením oboch hľadísk, pričom medzi porušením potrebnej miery opatrnosti a následkom musí byť príčinná súvislosť.

Vodič motorového vozidla sa nemôže spoliehať na to, že chodec vysokého veku sa bude správať v cestnej premávke s potrebnou opatnosťou a bude primerane reagovať na dopravnú situáciu. Na takéto osoby treba brať osobitný ohľad. Podľa § 4 ods. 1 písm. c), e), g), § 13 ods. 2, § 21 ods. 2, § 22 ods. 3, § 25 ods. 1 písm. f) zák. č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke vodič je povinný venovať sa plne vedeniu vozidla a sledovať situáciu v cestnej premávke, dbať na zvýšenú opatnosť voči chodcom, najmä deťom, osobám so zdravotným postihnutím, osobitne voči osobám, ktoré používajú bielu palicu a starým osobám. Pribrať potrebný počet spôsobilých osôb, ak to vyžaduje bezpečnosť cestnej premávky a na ten účel ich náležite poučiť. Ak to vyžadujú okolnosti, najmä nedostatočný rozhľad zaistiť bezpečný vjazd na cestu, alebo zaistiť bezpečné otáčanie alebo cúvanie pomocou spôsobilej a náležite poučenej osoby. V úseku zastávky pravidelnej verejnej dopravy osôb je povinný dbať na zvýšenú opatnosť a jazdiť primeranou rýchlosťou tak, aby neohrozil osobu vystupujúcu z vozidla pravidelnej verejnej dopravy osôb alebo do neho nastupujúcu. Vodič nesmie zastaviť a stáť na zastávke vozidla pravidelnej verejnej dopravy osôb a príľahlom nástupišti v úseku, ktorý sa začína dopravnou značkou pred zastávkou a končí sa 5 metrov za označnikom zastávky. Tam kde taká dopravná značka nie je, vo vzdialenosti kratšej ako 30 metrov pred označnikom zastávky a 5 metrov za ním; ak je priestor zastávky vyznačený príslušnou vodorovnou dopravnou značkou, platí tento zákaz len pre vyznačený priestor a príľahlé nástupište.

Ak vodič reaguje nesprávne na nebezpečnú situáciu, ktorú vyvolal iný účastník cestnej premávky porušením jej pravidiel a v dôsledku toho nezabráni dopravnej nehode, hoci pri správnej reakcii bolo možné nehode predísť, možno ho robiť za nehodu zodpovedným, pokiaľ mu za voľbu nesprávneho riešenia vzniknutej situácie možno pripočítať zavinenie.

Obžalovaný vypovedal, že v čase zastavovania vozidla na odstavnej ploche si všimol pri označníku zastávky pravidelnej verejnej dopravy staršiu pani čítajúcu odchody autobusov. Na odstavnej ploche zastavil tak, že predná pravá časť jeho vozidla bola mierne pred označnikom. Po asi 30 sekundách sa s vozidlom pohol dopredu. Z jeho pohľadu vodiča nevidel žiadne osoby v blízkosti vozidla. Keď sa s vozidlom natočil doprava, začul náraz. Okamžite brzdil, vozidlo zastavilo po prejení 1 až 2 metrov. V ľavom spätnom zrkadle videl ležiacu osobu pri ľavých zadných kolesách. Svedok N. vypovedal, že poškodenú videl v okolí označníka zastávky asi 1 meter od pravého boku vozidla Volvo. Poškodená pravdepodobne išla pomalou chôdzou smerom do priestoru brány vjazdu vozidiel obalovacieho centra. Svedkyňa Ing. E. vypovedala, že jej matka - poškodená Q., nar. XXXX mala srdcovú arytmiu a nosila naslúchací prístroj. Znalec Ing. Rabčan z odboru doprava cestná dospel k záveru, že chodkyňa začala svoj pohyb 5,2 a obžalovaný 4,2 sekundy pred zrážkou. Poškodená sa pohybovala tak, že si nevšimla rozjazd vozidla, resp. na pohyb vozidla nereagovala. Vstúpila do koridoru vozidla v mieste, kde vodič nevidel. Rozjazd vozidla mohla chodkyňa rozpoznať 3 sekundy pred zrážkou. Ak by tu zareagovala zastavením, nevstúpila by do koridoru vozidla a ku nehode by nedošlo. Obžalovaný reagoval na situáciu až po zrážke. Zo svojej pozície chodkyňu nevidel pre konštrukciu vozidla. Ak by chcel vidieť chodkyňu, musel by sa nadvihnúť zo sedadla asi o 9 cm. Podľa znaleckého skúmania ak obžalovaný mal počítať s tým, že chodkyňa mohla z miesta, kde stála, začať pohyb smerom do koridoru vozidla a tomuto mal prispôsobiť techniku jazdy, potom chodkyňa nevytvorila obžalovanému z technického hľadiska prekážku náhlu. Ak nemusel predpokladať, že chodkyňa môže z miesta, kde stála, začať pohyb smerom do koridoru jeho vozidla tak, že si nebude všimáť vozidlo, potom vytvorila obžalovanému z technického hľadiska prekážku náhlu.

Obžalovaný má vodičské oprávnenie od roku 2012. Pracuje ako vodič nákladnej dopravy. Z toho možno vyvodiť záver, že dobre pozná a ovláda charakter, povahu, jazdné vlastnosti nákladného motorového vozidla, ktoré v kritickom čase viedol. Vedel, že pri rozjazde s vozidlom pre jeho konštrukciu nevidí z miesta vodiča bezprostredný priestor okolo jeho kabíny. Krátko predtým videl v bezprostrednej blízkosti vozidla pri označníku verejnej dopravy staršiu osobu, ktorú pri opätovnom rozjazde už nevidel. Napriek tejto situácii, po nedlhom zastavení, s vozidlom pokračoval v jazde. Podľa znaleckého skúmania mal možnosť zabrániť nehode, ak by sa zo sedadla vodiča pri rozjazde nadvihol asi o 9 cm. Poškodená vykročila smerom k jeho vozidlu skôr, ako sa s vozidlom pohol.

Z týchto všetkých dôvodov a úvah bude úlohou súdu prvého stupňa v rámci nového pojednania a rozhodnutia, po vypočutí obžalovaného na hlavnom pojednávaní, prípadne doplnení dokazovania inými navrhnutými alebo z doplnenia vyplývajúcimi nutnými dôkazmi pri ich hodnotení vysporiadať sa najmä s tým, či obžalovaný ako vodič nákladného motorového vozidla s určitými konkrétnymi vlastnosťami, ktoré poznal (najmä nedostatočný rozhľad), v danej situácii v bezprostrednej blízkosti zastávky, vidiac pred kolíznou situáciou poškodenú - staršiu osobu, konal alebo nekonal s vyššou mierou opatrnosti. Rovnako bude treba zhodnotiť, či obžalovaný vzhľadom na svoje znalosti, skúsenosti, duševné a telesné schopnosti a možnosti bol schopný túto potrebnú mieru opatrnosti vynaložiť. Z obsahu doposiaľ vykonaného dokazovania skôr vyplýva záver, že obžalovaný mal možnosť buď nadvihnutím a predklonením sa z miesta vodiča alebo aj vystúpením z vozidla pred rozjazdom skontrolovať aj priestor pri vozidle, ktorý z obvyklej polohy sediaceho vodiča nevidel.

Ak okresný súd po znovuprejednaní veci dospeje po dôslednom vyhodnotení všetkých vykonaných dôkazov k rozhodnutiu o vine obžalovaného, bude tiež potrebné vyhodnotiť do úvahy pripadajúce spoluzavinenie poškodenej na kolíznej situácii a zohľadniť ho najmä v rámci výrokov o treste, prípadne i náhrade škody.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti krajský súd napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil, aby ju v potrebnom rozsahu znovu pojednal a rozhodol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.